

Poikkeukselliset ajat korostavat kehityspolitiikan merkitystä

Viime vuosina pandemia, konfliktit ja ilmastonmuutos ovat hidastaneet myönteistä kehitystä. Suomen pitkäjänteisellä kehitysyhteistyöllä on kuitenkin saatu aikaan merkittäviä tuloksia, jotka edistävät Suomen ulkopoliittisia tavoitteita.

Tämä tulosraportti esittelee kehityspolitiikan ja -yhteistyön tuloksia vuosilta 2019–2021. Kausi on ollut poikkeuksellinen: koronapandemia, konfliktit, autoritaarisuuden lisääntyminen ja ilmastonmuutos ovat kääntäneet myönteisen kehityksen suuntaa. Äärimmäisessä köyhyydessä elävien osuus kasvoi ensimmäistä kertaa 20 vuoteen. Kriisit ovat paikoin hidastaneet Suomen kehitysyhteistyötä ja jarruttaneet tulosten saavuttamista.

Maailman muutokset ovat korostaneet kehityspolitiikan merkitystä keskeisenä ulko- ja turvallisuuspolitiikan välineenä. Osallistumalla globaalien ongelmien ratkaisuun Suomi vahvistaa myös omaa asemaansa. Kehityspolitiikka on osoittautunut ennakoitavaksi ja kriisinkestäväksi ratkaisuksi edistää Suomen tavoitteita maailmalla. Esimerkiksi merkittävä osa Suomen Ukrainaan antamasta tuesta on rahoitettu kehitysyhteistyövaroin.

Raportti osoittaa, että vaikeasta kaudesta huolimatta Suomi on onnistunut saavuttamaan merkittäviä tuloksia omiin arvoihin ja vahvuuksiin pohjautuvalla pitkäjänteisellä yhteistyöllä. Yhdessä kumppaniensa kanssa Suomi on parantanut kehittyvien maiden ihmisten ja yhteiskuntien toiminta- ja kriisinsietokykyä. Arvopohjaisella yhteistyöllä Suomi lujittaa monenvälistä sääntöpohjaista järjestelmää.

Parhaat tulokset syntyvät keskittymällä Suomen omiin vahvuuksiin ja osaamiseen. Suomi on muun muassa sinnikkäästi edistänyt sukupuolten tasa-arvoa niin rahoituksella kuin poliittisella vaikuttamistyöllä. Esimerkiksi Aasian kehityspankin Ventures-rahasto on Suomen vaikuttamistyön tuloksena sitoutunut siihen, että 75 prosenttia sen tekemistä sijoituksista edistää tasa-arvotavoitteita.

Pitkäjänteisestä ja muuttuviin oloihin vastaavasta

kehitysyhteistyöstä hyvä esimerkki on Suomen 1980-luvulla alkanut yhteistyö Nepalissa. Maata ovat kohdanneet niin sisällissota kuin luonnonkatastrofit, mutta niistä huolimatta köyhyys on vähentynyt, lukutaito lisääntynyt ja puhdasta vettä on nyt lähes kaikkien saatavilla. Nepal on merkittävästi rahoittanut yhteisiä ohjelmia, mikä kertoo maan omasta sitoutumisesta tavoitteisiin.

Yhä suurempi osa kehitysyhteistyöstä kohdistuu hauraisiin maihin ja tilanteisiin. Tämä edellyttää yhä tarkempaa riskienhallintaa ja ennakointia sekä kehitysyhteistyön, humanitaarisen avun ja rauhantien yhteensovittamista. Tuore kehitysyhteistyön riskienhallintapolitiikka vahvistaa ulkoministeriön ja sen yhteistyökumppaneiden käytäntöjä sekä velvoittaa riskienhallinnan kehittämiseen.

Kehitysyhteistyö on keino, ei päämäärä. Raportti muistuttaa, että Suomen tavoitteena on tukea kehittyviä maita niin, että nämä voivat jatkossa itse vastata kansalaistensa hyvinvoinnista ja yhteiskunnan vakaudesta. Suomen tulee monipuolistaa suhteita maihin, jotka ovat nousemassa vähiten kehittyneistä maista alemman keskitulon maiden joukkoon.

Raportti kertoo myös kehitysyhteistyön muutoksesta. Perinteiset Suomen itse hallinnoimat hankkeet ovat vähentyneet ja yhteistyö kansainvälisten järjestöjen, rahoituslaitosten ja EU:n kautta on lisääntynyt. Siksi iso osa raportissa esiteltävistä tuloksista on monenkeskisten toimijoiden tuloksia, joissa Suomi on mukana yhtenä kumppanina.

Uudet toimintatavat, rahoitusmuodot sekä toimintaympäristön muutokset vaativat uudenlaista suunnittelua, vaikuttamistyötä sekä riskienhallintamekanismien jatkuvaa kehittämistä.

Poimintoja vuosien 2019–2021 tuloksista

SUKUPUOLTIEN
TASA-ARVO JA
YHDENVERTAISUUS

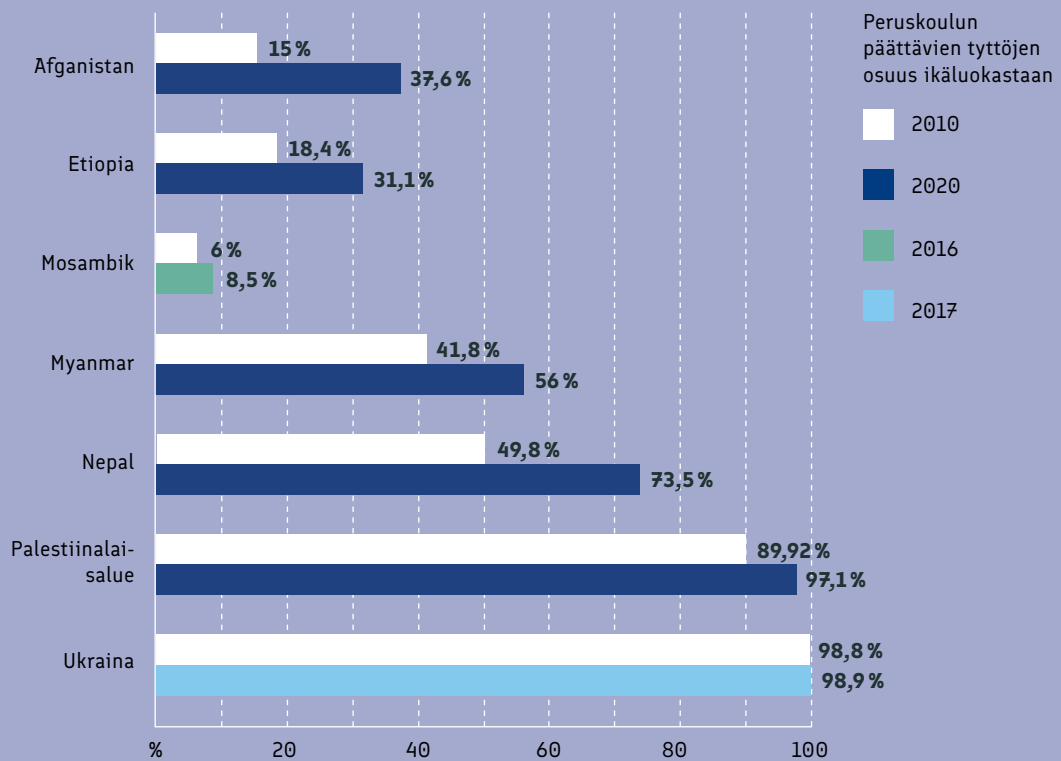
Seksuaalikasvatusta 92 miljoonalle nuorelle

yhteistyössä International Planned Parenthood
Federation -järjestön kanssa

Seksuaalikasvatus vahvistaa naisten ja tyttöjen mahdollisuuksia päättää omasta kehostaan ja tulevaisuudestaan. Tämä lisää koko yhteiskunnan hyvinvointia.

KOULUTUS

YHÄ USEAMPI TYTTÖ KÄY PERUSKOULUN LOPPUUN

Koulutus antaa tytöille mahdollisuuden ammattiin ja parempaan tulevaisuuteen. Tyttöjen koulunkäynti vähentää lapsiaviolittoja ja hyödyttää koko yhteiskuntaa.

LÄHDE: UNESCO

YLI 2 MILJOONAA TYÖPAIKKAA KEHITTYVIIN MAIHIN

1 020 600

Monenkeskinen yhteistyö

847 300

Kehityspankit

4 900

Kahdenvälinen yhteistyö

425 000

naiset 36 %

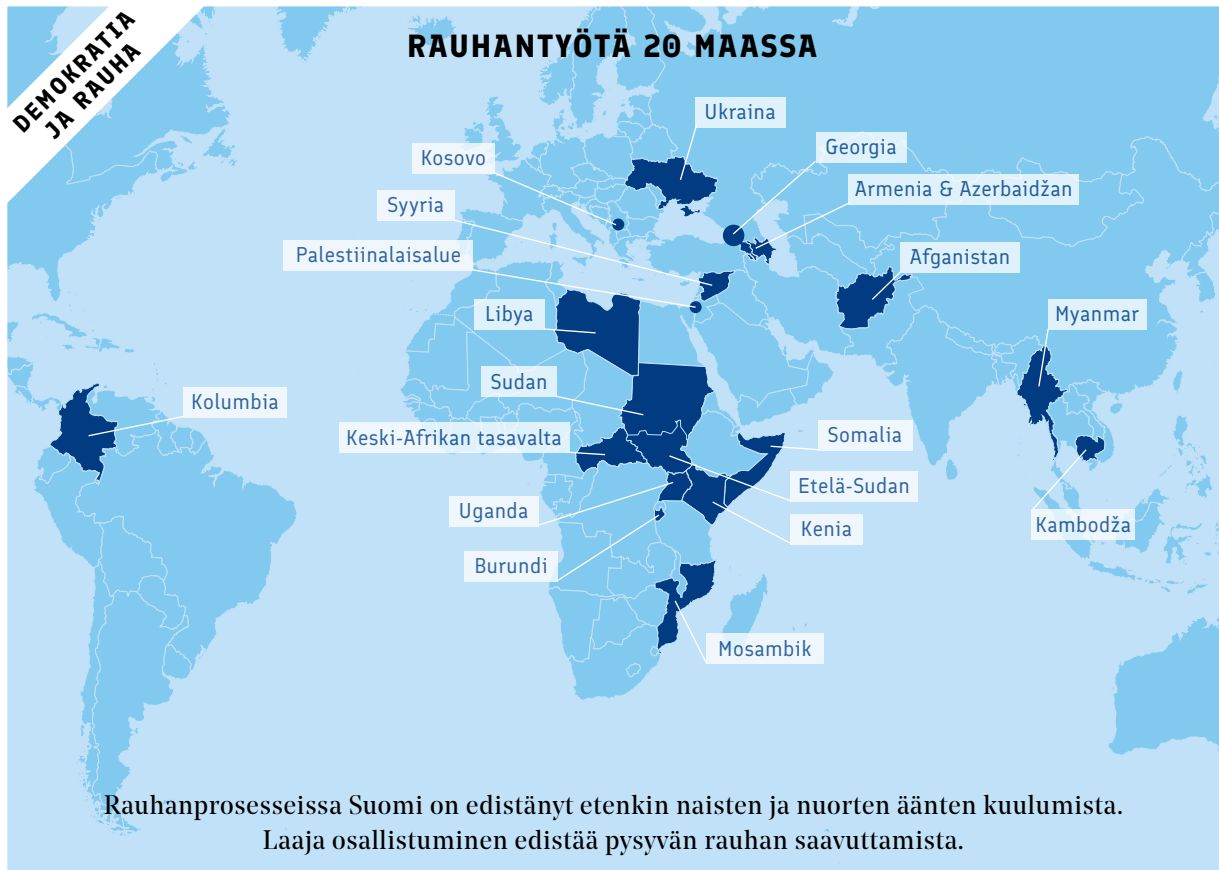
Yksityisen sektorin
rahoitusinstrumentit

84 800

Kansalaisjärjestöjen
kehitysyhteistyö

Ihmisarvoiset työpaikat turvaavat toimeentulon ja mahdollistavat ihmisille elämän omilla asuinseuduillaan. Samalla ne luovat kestävästä talouskehitystä ja vakaita yhteiskuntia.

RAUHANTYÖTÄ 20 MAASSA

Rauhanprosesseissa Suomi on edistänyt etenkin naisten ja nuorten äänen kuulumista. Laaja osallistuminen edistää pysyvän rauhan saavuttamista.

ILMASTONMUUTOS
JA LUONNONVARAT

Parantuneet sää- ja ilmastopalvelut auttavat jopa 500 miljoonaa ihmistä

varautumaan ilmastomuutokseen

Sään ja luonnonkatastrofien parempi ennustaminen turvaa satoja ja pelastaa ihmishenkiä. Sääpalvelut auttavat ihmisiä sopeutumaan ilmastomuutoksen aiheuttamiin sään ääri-ilmiöihin.

HUMANITAARINEN
APU

Hätäapua yli yli 100 miljoonalle ihmiselle 56 maassa YK-järjestöjen kautta.

Humanitaarinen apu pelastaa ihmishenkiä ja vähentää inhimillistä kärsimystä.

Johtopäätökset

1

Kehityspolitiikka ja -rahoitus edistävät Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tavoitteita

2

Pitkäjänteisyys tuo tuloksia ja mahdollistaa suhteiden monipuolistumisen

3

Arvojen ja ihmisoikeuksien oltava kehitysyhteistyön keskiössä

4

Tuloksellinen kehitysyhteistyö edellyttää strategisuutta, mukautumista ja ketteryyttä

5

Kehitysyhteistyön toimeenpanon uudistamista on syytä jatkaa

Esipuhe

Laadukasta koulutusta, uusiutuvaa energiaa, verotuloja kehittyville maille sekä naisten asemaa vahvistavaa lainsäädäntöä. Kehityspolitiikan tulosraportti osoittaa, että Suomen vahvuuksiin ja arvoihin pohjautuvalla pitkäjänteisellä kehityspolitiikalla ja -yhteistyöllä saavutetaan merkittäviä tuloksia ja vaikuttavuutta.

Perustuslain 1. pykälässä säädetään, että Suomi osallistuu kansainväliseen yhteistyöhön rauhan ja ihmisoikeuksien turvaamiseksi sekä yhteiskunnan kehittämiseksi. Kehityspolitiikka on osa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa, ja kansainvälisen yhteistyön kautta vaikutamme siihen, mihin suuntaan maailma kehittyy. Oma turvallisuutemme vahvistuu, kun toimimme tasa-arvoisen, oikeudenmukaisen ja kestäväen maailman puolesta. Esimerkiksi merkittävä osa Suomen tuesta Venäjän hyökkäyksen kohteeksi joutuneelle Ukrainalle tulee kehitysyhteistyövaroista.

Edellinen kehityspolitiikan tulosraportti annettiin eduskunnalle vuonna 2018. Maailma on nyt epävakaaampi ja köyhyys on kääntynyt nousuun ensimmäistä kertaa vuosikymmeniin. Koronapandemia heikensi talouksia, sulki kouluja ja kokonaisia yhteiskuntia sekä maiden välisiä yhteyksiä poikkeuksellisella tavalla. Useat kumppanimaistamme kärsivät uusista tai pidempään jatkuneista konflikteista. Venäjän hyökkäys Ukrainaan on tuonut Eurooppaan sodan, jolla on maailmanlaajuisia vaikutuksia muun muassa ruokaturvaan.

Olemme sopeuttaneet yhteistyötämme nopeasti muuttuvia oloja vastaavaksi. Kriisien kasvattama avun tarve on osoittanut kehitysyhteistyömme painopisteiden tärkeyden, saavutetut tulokset taas toimintatapamme joustavuuden. Olemme jatkaneet kumppanimaiden yhteiskuntien kantokyvyn ja hyvinvoinnin tukemista, mikä auttaa maita saavuttamaan omia tavoitteitaan ja kestämaan kriisejä.

Kriisien keskellä maailma tarvitsee laajoja ratkaisuja ja kykyä tuoda toimijoita yhteen yli perinteisten sektorirajojen. Esimerkiksi

etäopetuksen ja säähavaintojärjestelmien kaltaiset teknologiat ja innovaatiot parantavat mahdollisuuksia kehitysongelmien ratkaisemiseksi. Näissä Suomi on aidosti kokoaan suurempi.

Suomen merkittävin kehityspolitiikan vaikuttamiskanava on EU, jonka kansainvälinen rooli on kasvanut uudistetun ulkosuhde- rahoituksen ja jäsenmaiden tiivistyneen yhteistyön myötä. EU:n rooli on ollut keskeinen muun muassa koronarokotteiden globaalissa jakelussa. Yhteistyö YK-järjestöjen, kehityspankkien, kansalaisjärjestöjen, kumppanimaiden, yksityisen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa on yhtä lailla tärkeää. Kaikkien panosta tarvitaan kestäväen kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa.

Tavoitteita ei saavuteta vain julkisella rahoituksella. Siksi Suomi on raportointikaudella lisännyt merkittävästi yksityisen sektorin yhteistyötä. Samalla luodaan suomalaisille yrityksille investointi- ja kauppamahdollisuuksia.

Pohjoismaisten kehitysministereiden yhteistyö on ollut raportointikaudella poikkeuksellisen tiivistä. Korona antoi alkusysäyksen tiheämmälle tarpeelle keskustella kunkin maan omista ja yhteis pohjoismaisista tavoitteista sekä kannoista. Ukrainan tukeminen ja jälleenrakennus sekä globaali keskustelu kehitysyhteistyön vaikuttavuudesta tulevat korostamaan tätä tarvetta myös jatkossa.

Eduskunnan keväällä 2022 hyväksymässä Kehityspolitiikan ylivaalikautisessa selonteossa vahvistetaan Suomen kehityspolitiikan periaatteet, arvot ja tavoitteet. Laajapohjaisesti valmisteltu selonteko muodostaa yhteisen kokonaisnäkömyksen, jonka pohjalta jatkaminen vahvistaa suomalaisen kehitysyhteistyön tuloksellisuutta tulevillakin hallituskausilla.

Helsingissä 9. marraskuuta 2022

Ville Skinnari

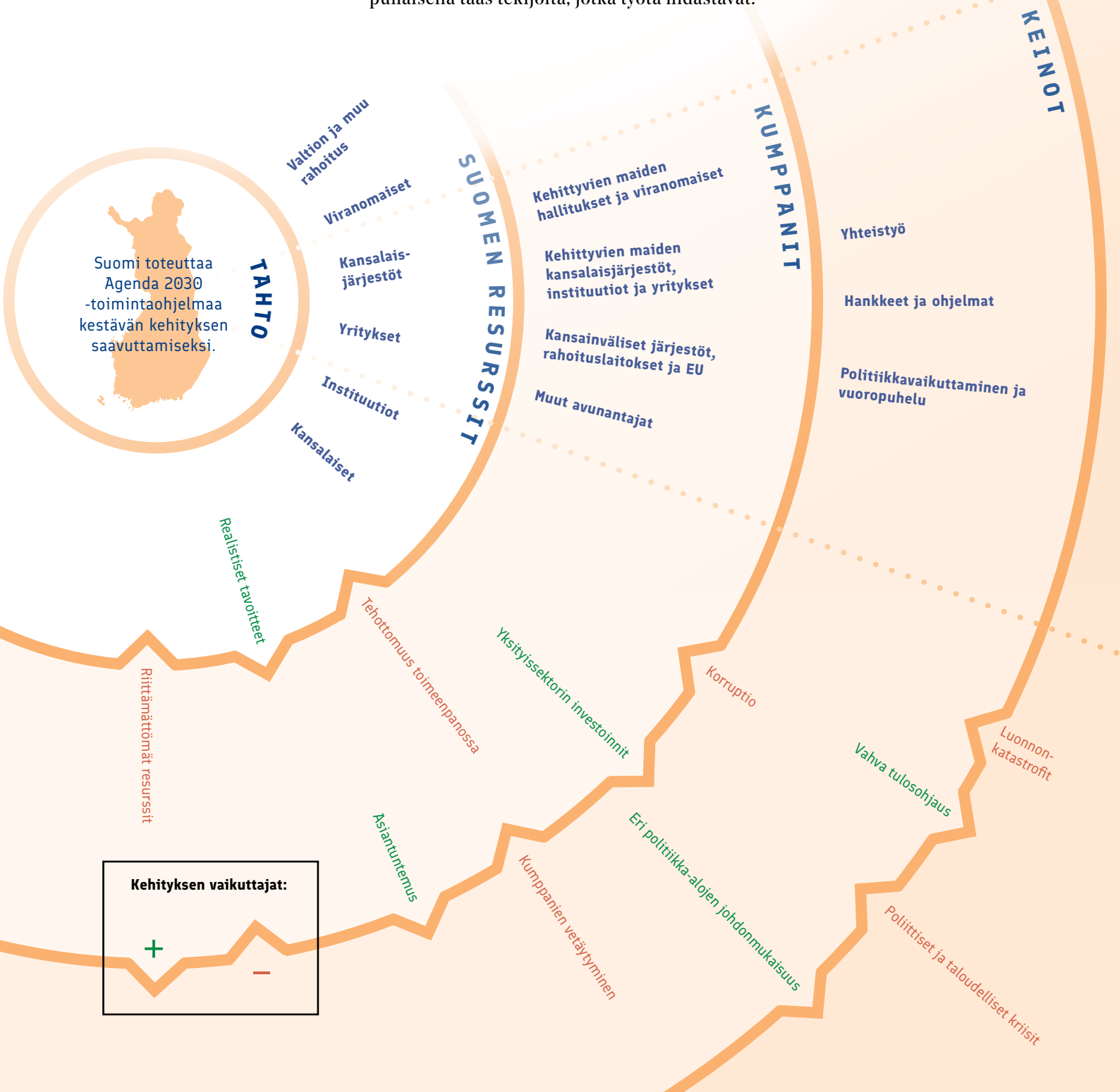
Kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministeri

Kohti kestäväää kehitystä

Suomen kehityspolitiikka tähtää siihen, että yhdessä kumppanien kanssa tehtävä työ tuottaa tuloksia sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Perimmäisenä tavoitteena ovat laajat yhteiskunnalliset vaikutukset ja maailmanlaajuinen kestävä kehitys.

Kuvio havainnollistaa polun Suomen poliittisista linjauksista kestävään kehityksen tavoitteiden saavuttamiseen. Vihreällä on tekijöitä, jotka edesauttavat tavoitteiden saavuttamista ja punaisella taas tekijöitä, jotka työtä hidastavat.

KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET

- 1 EI KÖHYTYTTÄ
- 2 EI NÄLKÄÄ
- 3 TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA
- 4 HYVÄ KOULUTUS
- 5 SUORUOLUJEN TASA-ARVO
- 6 PUHDAS VESI JA SANITAATIO
- 7 EDULLISTA JA PUHDASTA ENERGIAA
- 8 ERIARVOISISTA TYÖSTÄ JA TALOUKASVUJIA
- 9 KESTÄVÄÄ TEOLLISUUTTA, INNOVAATIOITA JA INFRASTRUKTUUREJA
- 10 ERIARVOISUUDEN VÄHENTÄMINEN
- 11 KESTÄVÄT KAUPUNGIET JA YHTEISÖT
- 12 VASTUULLISTA KULUTTAMISTA
- 13 ILMASTOTEKOJA
- 14 VEENHALAINEN ELÄMÄ
- 15 MAANPÄÄLLINEN ELÄMÄ
- 16 RAUHAA, OIKEUKSIA, KÄRSIVÄISYYS JA HYVÄ TALLINTO
- 17 YHTEISTYÖ JA KOMPANIIJIT

LAAJAT YHTEISKUNNALLISET VAIKUTUKSET

Naisten ja tyttöjen oikeudet ja asema ovat vahvistuneet.

Keittyvien maiden omat taloudet ovat luoneet enemmän työpaikkoja, elinkeinoja ja hyvinvointia.

Laadukas, inklusiivinen ja yhdenvertainen perus- ja toisen asteen koulutus ja elinikäisen oppimisen mahdollisuudet toteutuvat kaikille.

Yhteiskunnat ovat aiempaa demokraattisempia ja paremmin toimivia.

Ruokaturva sekä veden ja energian saatavuus ovat kohentuneet ja luonnonvaroja käytetään kestävämmiin.

Ihmishenkiä on pelastettu, hätää lievitetty ja ihmisarvoa ylläpidetty.

LAAJEMMAT TULOKSET

Sukupuolten tasa-arvo ja yhdenvertaisuus
 Koulutetut tytöt ja naiset
 Seksuaali- ja lisääntymisterveys
 Osallistuminen päätöksentekoon ja talouteen
 Vapaus väkivallasta ja hyväksikäytöstä

Talous ja työ
 Ihmisarvoinen työ
 Vireä yritystoiminta
 Vastuullisuutta tukevat kaupan säännöt
 Kestävää kehitystä tukevat innovaatiot

Koulutus
 Oppimisen laatu ja osaavat opettajat
 Oikeus koulutukseen, erityisesti tytöille ja vammaisille henkilöille
 Nuorten työelämäosaaminen ja elämäntaidot

Demokratia ja rauha
 Demokraattiset poliittiset instituutiot
 Tasavertaiset julkiset palvelut
 Sananvapaus ja kansalaisyhteiskunta

Ilmasto ja luonnonvarat
 Turvallinen ja ravitseva ruoka
 Turvallinen vesi, sanitaatio ja hygienia
 Kohtuuhintainen uusiutuva energia
 Kestävästi hallitut luonnonvarat

Humanitaarinen apu
 Suojaa, ruokaa ja hoitoa
 Käynnistyneet palvelut
 Kriisistä toipuminen
 Suojelu ja ennaltaehkäisy

VÄLITTÖMÄT TULOKSET

- Vahvistunut osaaminen
- Valmistunut kaivo, liesi, maankäyttösuunnitelma
- Hyväksytty laki
- Uusi järjestelmä
- Parantunut palvelu
- Yrityksen syntyminen
- Käynnistynyt hätäapu

Kehittyvien maiden oma toiminta

Pandemiat

Hyvä johtajuus

Pääomapako

Kansainvälinen yhteistyö

Sodat ja konfliktit